

Şii Kaynaklara Göre On İki İmamın Aşırı Şiilere Yaklaşımı*

The Approach of The Twelve Imams to Shiite Extremists

Ubeyd FUTUVVET**

Öz

İslam mezhepleri tarihi kaynakları, Müslümanlar arasında çıkan fırkaların daha çok Şia fırkaları içerisinde tezahür ettiğini vurgulamaktadır. Bu çalışmanın amacı, aşırı Şii fırkaların ortaya çıkışı, ortaya çıkış sebepleri, onların ileri sürdükleri fikir ve düşünceleri, İsnâaşeriyye imamlarının aşırı Şii fırkalar ve onların liderleri ile irtibatları, imamların onlara karşı tavır ve tutumlarını incelemektir. Yöntem olarak ilgili veriler önce incelenmiş, konuyla alakalı kısımlar değerlendirilmiştir. Tez özeti mahiyetinde olan bu çalışmada Müslümanlar arasında meydana gelen aşırı Şii görüşlerin hicri birinci asırda ortaya çıktığı ancak yoğun olarak hicri ikinci asrın ikinci çeyreğinde zuhur ettiği, aşırı Şii fırka liderlerinin bazılarının önce imamlarla yakın ilişkisi olup daha sonra imamlar

Abstract

The sources of the history of Islamic sects emphasize that the extremist sects that have emerged among Muslims have mostly emerged within the Shi'a sects. The aim of this article, which is a summary of the thesis, is to examine the emergence of the extremist Shi'a sects, the reasons for their emergence, the ideas and thoughts they put forward, the Isnâashariyya imams' contacts with the extremist Shi'a sects and their leaders, and the imams' attitudes and attitudes towards them. As a method, the relevant data were first analyzed and the relevant parts were evaluated. In this research, which is in the form of a thesis summary, it has been determined that the extreme Shiite views that emerged among the Muslims emerged

* Bu çalışma, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslam Bilimleri, İslam Mezhepleri Tarihi Anabilim Dalı 2018 yılında yüksek lisans tezi olarak savunulan "On İki İmam'ın Aşırı Şiilere Yaklaşımı" başlıklı Tezin özetidir.

** Doktora Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslam Bilimleri, İslam Mezhepleri Tarihi Anabilim Dalı, Konya, Türkiye / obaid_ftuz@hotmail.com / <https://orcid.org/0009-0002-1491-704X>.

Başvuru Submission	Kabul Accept	Yayın Publish
08.11.2024	28.12.2024	31.12.2024

DOI 10.18403/emakalat.1581798

tarafından reddedildikleri tespit edilmiştir. Ayrıca bu fırkaların ulûhiyet, nübüvvet, hulûl, tenasüh, teşbih, bedâ gibi düşüncelere sahip oldukları da çalışmanın bulgularındandır.

Anahtar Kelimeler: İslam Mezhepleri Tarihi, Şîa, Gulât, Aşırı Fırkalar, On İki İmam.

in the first century of the Hijri, but intensely emerged in the second quarter of the second century of the Hijri, and that some of the leaders of the extreme Shiite factions first had close relations with the imams and then were rejected by the imams. In addition, the findings of the study also show that these factions hold ideas such as divinity, prophethood, hulûl, tenasuh, tashbîh, and bedâ.

Keywords: History of Islamic Sects, Shi'a, Ghulât, Extremist Sects, Twelve Imams.

Özet

İslam Peygamberi Hz. Muhammed'in vefatından birkaç yıl geçtikten sonra Müslümanların üçüncü Halifesi Hz. Osman (ö. 35/656) döneminde Müslümanlar arasında birtakım siyasi ve itikadi ayrılımların meydana geldiği görülmektedir. Bu ihtilaflar neticesinde Hz. Osman muhalifleri tarafından şehit edilmiştir. Daha sonra Hz. Ali (ö. 40/661) Müslümanların halifesi olarak seçilerek göreve devam etmiştir. Hz. Ali döneminde de Sıffin, Cemel vakaları gibi birtakım na hoş olaylar gerçekleşmiştir. Sonra Hz. Ali'nin Hâriciler tarafından şehit edilmesi, Emevîlerin iktidara gelmesi, Hz. Hüseyin (ö. 61/680) ve beraberindeki 70 kişinin Kerbelâ'da Emevîler tarafından şehit edilmesi ve İslam coğrafyasının genişleyerek farklı kültür ve inançlara mensup insanların İslam dinine geçmeleri ile beraber Müslümanlar arasındaki siyasi ve itikadi ayrılımlar daha da çoğalmıştır.

İmametin dinin esaslarından olduğunu savunan, Hz. Muhammed'in vefatından sonra imametin Hz. Ali'nin hakkı olduğunu ve ondan sonra imametin nass ile Hz. Ali ve Fatıma'dan doğan imamlara geçtiğini ileri süren fırkaya, Şîa adı verilmiştir. İlk dönemden itibaren zaman zaman bu fırka içerisinde Hz. Muhammed, Hz. Ali, İmamlar ve diğer bazı şahıslara karşı ilahlık atfeden, İslam çizgisi dışarısına çıkan sapık ve aşırı düşünceler sergileyen kişi ve fırkalar ortaya çıkmıştır. Mezhepler tarihi kaynaklarında bu tür aşırı görüşlere sahip olan fırka ve kimseler için "Gâli" ve "Gulât" kelimeleri kullanılmıştır.

Aşırı görüşlü fırkaların ortaya çıkmasına sebep olan bazı etkenler vardır. Bunlardan biri, psikolojik etkindir. Zira insanların düşünce algıları farklı olup öğrendikleri nesnelere, manevi yönden tesir ettiği gibi tavır ve davranışları da etkilemektedir. Bir diğer neden ise sevgide aşırılıktır. Zira sevgide ifrat etmek ve bir şeye haddinden fazla ilgi göstermek kişinin sevdiği şeye karşı bakış açısını değiştirir ve onu

yüceltmeye çalışır. Bir diğer neden, bilgisizliktir. Cahil veya eksik bilgiye sahip olan kimse öğrendikleri bilgiyi eksik öğrenebilir veya kişilerin tavır ve davranışlarını farklı algılayabilir. Bunların yanında toplumsal ve siyasi etkenler de kişilerin aşırı görüş sergilemelerine neden olabilmektedir. Şii fırkaların içerisinde aşırı görüşlerin ortaya çıkmasına neden olan bir başka husus, Yahudilik, Hıristiyanlık, Hinduizm ve Eski İran dinleri gibi İslam dışı dinlerdir.

Fırak türü klasik kaynaklara bakıldığında Şia mezhebi içerisinde birçok aşırı fırkanın adının geçtiği görülmektedir. Bu fırkaların çoğu aşırı görüşü ileri süren ve fırkaya liderlik eden şahısların adları, lakap veya künyeleri ile isimlendirilmiştir. Aşırı Şii fırkaların başında "Sebeiyye" fırkası gelmektedir. Bu fırkanın ismine Hz. Ali döneminde geçtiği söylenen ve Hz. Ali'ye ilahlık mertebesi atfeden Abdullah b. Sebe'ye nispetle Sebeiyye denilmiştir. Abdullah b. Sebe ile ilgili hem Eh-i sünnet hem de Şia mezhebine bağlı kaynaklar bilgi vermekteler. O Hz. Ali döneminde ortaya çıkıp kendisinin Hz. Ali'nin taraftarı olduğunu söylemiş daha sonra Hz. Ali hakkında ilahlık iddiasında bulunmuştur. Bundan rahatsız olan Hz. Ali onu beraberindeki kişilerle birlikte hendeğe atarak yakmıştır. Bir diğer rivayette onu sürgün ettiği zikredilmiştir. Abdullah b. Sebe, Hz. Ali'nin şehadet haberini duyunca kabul etmeyip onun ölmediğini iddia etmiştir. Bazı kaynaklarda Abdullah b. Sebe'nin aslen Yahudi olup Hz. Osman dönemindeki ihtilafların asıl figürü olduğu zikredilmiştir. Aşırı Şia fırkalarından bir diğeri Keysâniyye veya Muhtâriyye fırkasıdır. Bu fırkanın ismi, hicri 61 yılında Emeviler tarafından şehit edilen Hz. Hüseyin'in intikamını almak için Kûfe'de Muhammed b. Hanefiyye'nin (ö. 81/700) imameti adı altında Emevilere karşı ayaklanan Muhtâr es-Sekafi'ye (ö. 67/687) nispetle verilmiştir. Keysâniyye'nin kurucusu Muhtâr es-Sekafi ve takipçileri imamet teorisini kabul etmiş ancak Hz. Hüseyin şehit edilince Hz. Ali'nin diğer oğlu Muhammed b. Hanefiyye'nin imam olduğunu savunarak onun adına hareket başlatmıştır. Muhammed b. Hanefiyye öldükten sonra onun gizlendiğini ileri sürerek mehdi olarak geri döneceğine inanmıştır. Ayrıca o Şia arasında bedâ düşüncesini ortaya koymuştur. Aşırı Şii fırkalarından bir diğeri ise Beyâniyye'dir. Bu fırka Keysâniyye'nin alt guruplarından biri olarak bilinir. Kurucusu Temîm kabilesine mensup olan Beyân b. Semân'a (ö. 119/737) nispetle Beyâniyye denilmiştir. Beyân b. Semân, Hz. Ali, Muhammed b. Hanefiyye ve oğlu Ebû Hâşim Abdullah b. Muhammed'e (ö. 98/716-17) aşırılık ifade eden sözlerde bulunmuştur. Yine o hulûl ve tenasühe inanmış kendisine ilâhî cüzûn hulûl ettiğini iddia etmiştir. Kendisini takip edenler onun nebi olduğuna inanmış ve onun hakkında aşırı sözler sergilemişler. Şia fırkaları içerisinde zuhur eden bir diğer aşırı fırka Muğiriyye'dir. Muğiriyye fırkası da adını kurucusu olan Muğire b. Saïd el-İclî'ye (ö. 119/737)

istinaden almıştır. Asıl mesleği sihirbazlık olan Muğire b. Saîd, Şîa'nın beşinci imamı Muhammed el-Bâkır (ö. 114/733) döneminde yaşamıştır. O Muhammed el-Bâkır hakkında ilahlık iddia ederek kendisinin nâibi yani nebisi olduğunu ileri sürmüştür. O kendi düşüncesi ile hadis uydurarak imamlardan rivayet edildiğini iddia etmiştir. Takipçileri ise onun peygamber olduğunu, ismi azamı bildiğini ve Cibril'in kendisine vahiy getirdiğini savunmuşlardır. Diğer bir aşırı fırka ise Ebû Mansûr el-İclî'nin (ö. 123/741) kurduğu Mansûriyye'dir. O da aşırı görüşler sergileyerek insanları sapıtmaya çalışmıştır. Allah'ın kendisini miraca çıkardığını, kendisiyle konuştuğunu, Farsça veya İbrânicede kendisine "ey oğul!" diyerek hitap ettiğini söylemiştir. Ayrıca imamların da peygamber olduğunu iddia etmiştir. Ebû Mansûr da diğer aşırı görüşlü şahıslar gibi sapık fikirleri ortaya koymaya çalışmıştır. O cennet ve cehennem olmadığını iddia ederek tevil etmiş, mahremlerin kendi ahabına helal olduğunu söylemiş, Kur'an'da haram olarak zikredilen şeylerin mubah olduğunu beyan etmiştir. Aşırı Şîa fırkalarından diğer bir fırka ise Cenâhiyye'dir. Bu fırka Abdullah b. Muaviye'nin (ö.129/747) taraftarlarından oluşmuştur. Bu fırka da hulûl ve tenasüh inancına sahipti. Allah'ın ruhunun Peygamberler ve Abdullah b. Muaviye'ye hulul ettiğini iddia etmişlerdir. Ayrıca onlar kıyametin zuhur etmeyeceğine, kıyametin dünyadaki yer ve gök olduğuna, iyi insanların göğe yükselirken kötü insanların yerde sürüneceklerine inanmışlardır. Yine onlar Abdullah b. Muaviye'nin ilah ve nebi olduğunu savunmuşlardır. Aşırı Şîa fırkalarından bir diğeri ise Ebu'l-Hattâb el-Esedî'nin (ö. 138/755) tesis ettiği Hattâbiyye'dir. Ebu'l-Hattâb, Şîa'nın altıncı imamı Ca'fer es-Sâdık (ö.148/765) döneminde Küfe'de yaşamıştır. Kendisini Ca'fer es-Sadık'a yakın olduğunu söyleyerek onun adına yalan uydurmalarla bulunmuştur. O da diğer gâliler gibi imamların ilah ve nebi olduklarını iddia etmiştir. Ayrıca Ebu'l-Hattab Batınîliğin (İsmâiliyye) kurucularından olduğu söylenmektedir. Hattâbiyye taraftarları diğer bazı aşırı Şiîler gibi haram olan şeyleri mubah saymışlar ve kendi arzu isteklerine göre bazı ayetleri tevil etmişlerdir. Bu fırkalar dışında Bezîğiyye, Umeyriyye, Muammeriyye, Mufaddaliyye, Muhammise, Beşiriyye gibi aşırı görüşlü fırkaların olduğu da bilinmektedir.

Yukarıda adı zikredilen fırkaların farklı inanç anlayışlarına sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu anlayışların bazıları, ulûhiyet, nübüvvet, hulûl, tenasüh, teşbih, tefviz, vasilik, mehdilik, bedâ gibi inançlardır. İsimleri zikredilen aşırı görüşlü bu fırkalar, Şîa grupları arasından zuhur etmiştir. Bu fırkaların ortaya çıkışının her ne kadar Hz. Ali döneminden itibaren olduğu söylene de aşırı görüşlü fırka ve şahısların çoğunluğu Muhammed el-Bâkır ve oğlu Ca'fer es-Sadık döneminde ortaya çıkmıştır. Bu zatların bazılarının Muhammed el-Bâkır veya Ca'fer es-Sadık'ın etrafında olan yakın taraftarlarından

olduğu bilinmektedir. Ancak Şia kaynaklarının birçoğu Aşırı fırkaların Şia ile hiçbir alakaları olmadığını savunmuşlar. Şia imamları önceleri yakın irtibatları olsa da haklarında iddia ettikleri yalan ve aşırı sözlerinden dolayı aşırı görüşlü şahıs ve fırkaları reddetmiş, taraftarlarından onlara güvenmemelerini ve onlardan uzak durmalarını istemişlerdir. Bu doğrultuda özellikle Şia kaynaklarında imamlardan nakledilen birçok rivayet geçmektedir. İbn Hayyun'un naklettiği bir rivayette Feyz b. Muhtâr adında biri Ca'fer es-Sadık'ın yanına gelerek fırkalar arasında olan ihtilaflardan şikayet eder. Bunun üzerine Ca'fer es-Sadık şöyle der: *"evet! insanlar devamlı bizim hakkımızda yalan uydurmaya çalışmaktadırlar. Sanki bu işi Allah onlara farz kılmış gibi. Bunun dışında başka bir şey yapmıyorlar. Ben onların birine bir söz söylüyorum ancak yanımdan uzaklaşınca sözümü hakiki anlamından çıkartarak tevil ediyor."* Tûsî'nin naklettiği bir diğer rivayette Ca'fer es-Sadık şöyle der: *"kim kendine ben nebiyim derse veya ki ki bu konuda şüphe ederse Allah'ın laneti üzerine olsun."* Bu araştırmada Şia mezhebi içerisinde zuhur eden özellikle Hz. Muhammed, Hz. Ali, Ehl-i beyt ve bazı şahıslara karşı ilahlık, nübüvvet gibi sözler ifade eden grup ve fırkalar araştırılmıştır. Aşırı Şii fırkaların tarihsel süreci, ortaya çıkış sebepleri ve ileri sürdüğü fikir ve düşüncelerine değinilmiştir. Yöntem olarak araştırmayla ilgili tüm veriler toplanarak analiz edilmiş sonra konuyla alakalı kısımlar değerlendirilmiştir. Bu araştırmada daha çok klasik Şia kaynakları merkeze alınarak tarih bilimi yöntemi çerçevesinde bilgiler incelenmiştir. Bu araştırma neticesinde on iki imamın bazılarının döneminde Şia fırkaları içerisinde ve özellikle kendilerini imamlara yakın gösterdikleri şahıslar arasında aşırılığa kaçan şahıs ve gruplar teşhis edilmiş, imamların onları kabul etmeyerek onlara karşı sert sözler ifade ettikleri ve etrafındaki insanları onlardan uzak durmalarını istedikleri tespit edilmiştir. Tez özeti olarak hazırlanan bu çalışmada araştırma ve yayın etiği kurallarına uygun biçimde hareket edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İslam Mezhepleri Tarihi, Şia, Gulât, Aşırı Fırkalar, On İki İmam.

Abstract

A few years after the death of the Prophet of Islam, Muhammad (pbuh), during the reign of Uthman (d. 35/656), the third Caliph of the Muslims, a number of political and theological divisions emerged among the Muslims. As a result of these disputes, Uthman was martyred by his opponents. Later, Hazrat Ali (d. 40/661) was elected as the caliph of the Muslims and continued in office. During the reign of Ali, some unpleasant events such as the incidents of Siffin and Jamal took place. Later, with the martyrdom of Ali by the Khârijîs,

the coming to power of the Umayyads, the martyrdom of Hussein (d. 61/680) and 70 people with him by the Umayyads in Karbala, and the expansion of the Islamic geography and the conversion of people from different cultures and beliefs to Islam, the political and theological divisions among Muslims increased.

The sect that defends Imamate as one of the fundamentals of the religion and claims that after the death of Prophet Muhammad, the Imamate is the right of Hazrat Ali and after him, the Imamate passes to the Imams born from Prophet Ali and Fatima with a certainty, is called Shi'a. Since the early period, from time to time, there have emerged within this sect people and sects who ascribed deity to Prophet Muhammad, Hazrat Ali, the Imams and some other individuals, and who exhibited deviant and extreme thoughts that went outside the Islamic line. In the sources of the history of sects, the words "Ghâli" and "Ghulât" are used for the sects and individuals with such extreme views.

There are some factors that led to the emergence of these extremist sects. One of them is the psychological reason. Because people have different perceptions of thought and the objects they learn affect their attitudes and behaviors as well as affecting them spiritually. Another reason is excessive love. Excessive love and showing excessive interest in something changes one's perspective towards the thing one loves and tries to glorify it. Another reason is ignorance. People who are ignorant or have incomplete knowledge may learn incomplete information or perceive people's attitudes and behaviors differently. In addition to these, social and political factors may also cause people to display extreme views. Another issue that causes the emergence of extremist views within the Shi'a sect is non-Islamic religions such as Judaism, Christianity, Hinduism and ancient Iranian religions.

When we look at the classical sources, it is seen that there are many extremist sects within the Shi'a sect. Most of these sects are named with the names, nicknames or identification tags of the individuals who put forward the extreme view and lead the sect. The "Sabaiyya" sect is one of the most extreme Shi'a sects. This sect was named Sabaiyya in reference to Abdullah Ibn Saba, who is said to have lived during the time of Hazrat Ali and who ascribed divinity to Hazrat Ali. Both Shi'a and Ahl al-Sunnah sources mention Abdullah Ibn Saba. He appeared during the reign of Hazrat Ali and said that he was a supporter of Ali then claimed divinity about Hazrat Ali. Hazrat Ali, who was disturbed by this, threw him into a ditch and burned him with his companions. In another narration, it is mentioned that he exiled him. When Abdullah Ibn Saba heard the martyrdom news of Hazrat Ali, he refused to accept it and claimed that he was not dead. Some sources mention that Abdullah Ibn Saba was originally

Jewish and was the main figure in the disputes during the reign of Hazrat 'Uthman. Another one of the extreme Shi'a sects is the Kaysâniyya or Mukhtâriyya sect. This sect was named after Mukhtâr al-Sakafi (d. 67/687), who revolted against the Umayyads under the imamate of Muhammad Ibn Hanafiyya (d. 81/700) in Kufa to avenge the death of Hazrat Hussein, who was martyred by the Umayyads. The founder of the Keysâniyya, Mukhtâr al-Saqafi and his followers accepted the theory of imamate, but when Hazrat Hussein was martyred, he started a movement on his behalf, arguing that Hazrat Ali's other son, Muhammad Ibn Hanafiyya, was the imam. After the death of Muhammad Ibn Hanafiyya, he believed that he would return as the Mahdi, claiming that he had concealed it. He also introduced the idea of bedâ among the Shi'a. One of the extreme Shi'a sects is the Bayâniyya. This sect is known as one of the sub-groups of the Keysâniyya. It is called al-Bayâniyya in relation to its founder al-Bayân Ibn al-Samân (d.119/737), who belonged to the tribe of al-Tamâm. Bayân Ibn Samân made extreme remarks against the Hazrat 'Ali, Muhammad Ibn Hanafiyya, and his son Abû Hâshim 'Abdullah Ibn Muhammad (d. 98/716-17). He also believed in hulûl and tawassu' and claimed that a divine body had come to him. His followers believed that he was a prophet and made extreme statements about him. Another extreme sect that emerged among the Shi'a sects was the Mughiriyya. The Mughiriyya sect was named after its founder, Mughire Ibn Sa'id al-Ijli (d.119/737). Mughire Ibn Sa'id, who was a magician by profession, lived during the reign of Muhammad al-Baqir (d. 114/733), the fifth Imam of Shi'a. He claimed divinity about Muhammad al-Baqir and claimed that he was his messenger. He fabricated hadith in his own mind and claimed that they were narrated from imams. His followers, on the other hand, argued that he was a prophet, that he knew the name azam and that Jibril brought revelation to him. Another extremist faction is the Mansûriyya founded by Abû Mansûr al-Ijli (d. 123/741). He also tried to lead people astray by exhibiting extreme views. He said that Allah took him to the miraculous ascension, spoke to him, and addressed him in Persian or Hebrew as O son! He also claimed that the imams were prophets. Abû Mansûr, like other extremists, tried to put forward deviant ideas. He claimed that there is no heaven and hell, he interpreted them, he said that the intimate parts are lawful for his companions, and he declared that what is mentioned as haram in the Qur'an is permissible. One of the extreme Shi'a sects is the Jannâhiyya. This sect was formed from the followers of Abdullah Ibn Mu'awiya (d.129/747). This sect also held the belief in hulûl and tenasuh. They claimed that the spirit of Allah visited the Prophets and Abdullah Ibn Mu'awiya. They also believed that the Day of Judgment

would not occur, that it would be the earth and the sky, and that good people would ascend to heaven while bad people would crawl on the ground. They also claimed that Abdullah İbn Mu'awiya was a god and a prophet. Another Shi'a extremist sect was the Khattâbiyya, founded by Abu al-Khattâb al-Asadî (d. 138/755). Abu al-Khattâb lived in Kufa during the reign of the sixth Imam of Shi'a, Ja'far al-Sâdiq (d.148/765). He claimed to be close to Ja'far al-Sadiq and fabricated lies in his name. He, like other ghâlîs, claimed that the Imams were gods and prophets. He is also said to be one of the founders of Batinism (Ismâ'iliyya). The followers of al-Khattâbiyya, like some other Shi'a extremists, considered what was forbidden as permissible and interpreted some verses according to their own desires. In addition to these sects, it is also known that there are other extremist sects such as Bezîgiyya, Umayriyya, Muammariyya, Mufaddaliyya, Mukhammisa, and Bashiriyya.

It has been determined that the above-mentioned sects have different conceptions of belief. Some of these beliefs include beliefs such as divinity, prophethood, hulûl, tanasukh, tashbîh, tawhîd, guardianship, mehdism and bedâ. As mentioned above, these extremist sects emerged from among the Shi'a groups. Although the emergence of these sects is said to date from the time of Ali, the majority of the extremist sects and individuals emerged during the reign of Muhammad al-Baqir and his son Ja'far al-Sadiq. Some of these figures are known to have been close followers of Muhammad al-Baqir or Ja'far al-Sadiq. However, most of the Shi'a sources have argued that the extremist factions have nothing to do with Shi'a. The Imams of Shi'a, although they had close relations with them at first, rejected the extremist individuals and sects because of the lies and extreme statements they claimed about them, and asked their followers not to trust them and to stay away from them. In this direction, we see that there are many narrations narrated from the imams, especially in Shi'a sources. In a narration narrated by Ibn Hayyun, a man named Feyz b. Mukhtâr came to Ja'far al-Sadiq and complained about the disputes among the sects. In response, Ja'far as-Sadiq said: "Yes! People are always trying to fabricate lies about us. It is as if Allah has made it obligatory on them. They do nothing else except this. I say a word to one of them, but when he walks away from me, he interpreted it away from its true meaning." In another narration narrated by al-Şûsî, Ja'far as-Sadiq said: "May the curse of Allah be upon him who calls himself a Prophet or whoever doubts about it." In this study, the groups and factions that emerged within the Shi'a sect, especially those who expressed words such as divinity and prophethood against Prophet Muhammad, Prophet Ali, Ahl al-Bayt and some individuals,

were investigated. The historical process, the reasons for their emergence, and the ideas and thoughts put forward by the Shi'a extremists have been mentioned. As a method, all the data related to the research were collected and analyzed, and then the relevant parts were evaluated. In this research, information was examined within the framework of the method of historical science by focusing more on classical Shi'a sources. As a result of this research, it has been determined that during the period of some of the twelve imams, individuals and groups who went to extremes among the Shi'a factions and especially among the people who presented themselves as close to the imams were identified, and it was determined that the imams did not accept them and expressed harsh words against them and asked the group around them to stay away from them. In this study, which was prepared as a summary of the thesis, the rules of research and publication ethics were followed.

Keywords: History of Islamic Sects, Shi'a, Ghulât, Extremist Sects, Twelve Imams.